

GrantThornton

Финансиски извештаи и Извештај на Независните Ревизори

Ј.П. Водовод и Канализација, Скопје

31 декември 2014

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за финансиска состојба	7
Извештај за сопствената добивка	8
Извештај за промените во капиталот	9
Извештај за паричните текови	10
Белешки кон финансиските извештаи	11
Прилози	

Извештај на Независните Ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 b - 1/20
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

До Раководството на
Ј.П. “Водовод и Канализација”, Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Ј.П. Водовод и Канализација, Скопје (“Друштвото”), составени Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2014 година, Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 11 до 44.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните Стандарди за Ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа даали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи.

Избраните проједури зависат од пројенката на ревизорот, и истите вклучуваат пројенка на ризиците од материјално погрешни прикажувања во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие пројенки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски проједури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените пројенки направени од страна на Раководството, како и оценка на скупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

Како што е објавено во Белешката 5 кон придружните финансиски извештаи, нето евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на Друштвото со состојба на 31 декември 2014 година изнесува 2,642,266 илјади Денари. Ставките на недвижностите, постројките и опремата набавени во периодот пред 2005 година, се иницијално евидентирани по нивната историска набавна вредност намалена за соодветната акумулирана амортизација и последователно, на крајот на секој пресметковен период, ревалоризирани, со примена на официјално објавени индекси за ревалоризација, врз нивната (ревалоризирана) набавна вредност и акумулирана амортизација. Ефектите од ревалоризацијата се иницијално евидентирани како ревалоризациона резерва во рамките на капиталот на Друштвото а последователно прекнижени на сметката на акумулираните добивки.

Ревалоризацијата на недвижностите, постројките и опремата по пат на индексирање не е во согласност со прифатената сметководствена политика за нивно последователно признавање која бара овие средства да бидат признаени според нивната историска набавна вредност намалена за соодветната исправка на вредност или пак како дозволен алтернативен пристап, според нивната објективна вредност која претставува пазарна вредност утврдена врз основа на резултатите од претходно извршена пројенка од страна на независни професионални пројенители.

Освен тоа, прифатената сметководствена политика за проверка на нефинансиските средства од потенцијално оштетување, описана подетално во Белешка 2.6 кон овие финансиски извештаи, бара Друштвото на крајот на секој пресметковен период, да направи пројенка на можноот оштетување на своите материјални средства и доколку се идентификувани такви случаи, на ниво на т.н. единици кои генерираат парични текови, да ја утврди и евидентира веднаш како оштетување разликата помеѓу евидентираната и употребната или нето продажната вредност. Врз основа на спроведените ревизорски проједури ние не стекнавме достатни и соодветни докази дека ваква пројенка е извршена на датумот на билансирањето.

Поради природата и комплексноста на овие средства, ниту ние не бевме во состојба да направиме таква сопствена пројенка и со разумна сигурност да го утврдиме износот на потребните корекции на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на датумот на известување.

Понатаму и врз основа на спроведените испитувања на расположливата изворна документација поврзана со ставките на недвижностите, ние констатирајме дека Друштвото нема извршено усогласување на фактичката со евидентираната состојба на овие средства според регистарот и сметководствената евиденција на датумот на известување. Имено, Друштвото нема извршено проценка ниту пак регистрирала во својата сметководствена евиденција одредени градежни објекти за кои поседува соодветни докази за правото на сопственост. Освен тоа, Друштвото има евидентирано во својата сметководствена евиденција, земјиште и градежни објекти за кои средства ние не стекнавме достатни соодветни докази за сопственост врз истите.

Следствено, поради причините наведени во претходните пасуси ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на Друштвото со состојба на 31 Декември 2014 година.

Како што е тоа објавено во Белешката 9 кон придржните финансиски извештаи, салдото на залихите на Друштвото со состојба на 31 декември 2014 година изнесува 172,561 илјади Денари. Ние не присуствувајме на пописот на залихите на Друштвото бидејќи тој датум му претходеше на датумот кога бевме ангажирани за ревизори на Друштвото. Ние не бевме во состојба ниту со примена на други ревизорски процедури да стекнеме разумно уверување во однос на количините и евидентираниот износ на залихите на Друштвото со состојба на 31 Декември 2014 година.

Како што е објавено во Белешката 10 кон придржните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2014 година, салдото на побарувањата од купувачи и останатите побарувања на Друштвото, нето од резервирањата поради оштетувања, изнесуваат 2,082,450 илјади Денари. Спроведените ревизорски процедури, вклучувајќи ја и постапката на независна верификација на селектиран дел од салдата на купувачите на Друштвото, не ни овозможи да стекнеме разумно уверување во однос на валидноста и точноста на евидентираниот износ на побарувањата од купувачи и останатите побарувања на Друштвото на датумот на билансирање.

Како што е тоа исто така објавено во Белешката 10 со состојба на 31 декември 2014 година салдото на вкупните резервирања од оштетување на побарувањата од купувачи и останатите побарувања на Друштвото изнесува 2,202,305 илјади Денари. Анализата на кредитниот ризик презентирана во рамките на споменатата белешка покажува дека побарувањата од купувачи, класифицирани во категоријата доспеани, а неоштетени, со состојба на 31 декември 2014 година, вклучува побарувања во износ од 527,412 илјади Денари, кои се постари од три и повеќе годинии за кои постои значајно сомневање во можноста за нивна наплата. Друштвото нема признаено во своите финансиски извештаи со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2014 соодветно резервирање поради оштетување на погоре споменатите побарувања.

Следствено, ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на соодветноста и доволноста на евидентираниот износ на резервирањето поради оштетување на побарувањата од купувачи на Друштвото со состојба на 31 декември 2014 година.

Како што е објавено во Белешка 13 кон придружните финансиски извештаи, евидентираниот износ на основната главнина на Друштвото на 31 декември 2014 година изнесува 1.933,711 илјади Денари и истата не е усогласена со регистрираната основна главнина според изводот од Централниот Регистар на Република Македонија од 15 декември 2014 година. Нам не ни беше презентирано соодветно задоволително објаснување за причините за оваа неусогласеност. Поради тоа ние не бевме во можност да стекнеме разумно уверување во однос на валидноста и точноста на евидентираниот износ на основната главнина на Друштвото со состојба на 31 декември 2014 година.

Како што е објавено во Белешка 16 кон финансиските извештаи, со состојба на 31 декември 2014 година, салдото на обврските на Друштвото во име и за сметка на други правни субјекти изнесува 1.173,804 илјади Денари. Вклучително во него, износот од 406,369 илјади претставува салдо на обрска на Друштвото кон ЈП “Комунална Хигиена”, Скопје. Врз основа на спроведената процедура на независна верификација на салдото на оваа обврска ние утврдивме разлика помеѓу евидентираниот и конфирмиранот износ на салдото од 394,571 илјади Денари, за која не ни беше презентирано соодветно задоволително објаснување и докази. Следствено, ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираниот износ на обврските на Друштвото во име и за сметка на други правни субјекти со состојба на 31 Декември 2014 година.

Како што е објавено во Белешка 17 кон придружните финансиски извештаи, вкупните приходи на Друштвото од дистрибуција на вода за годината што заврши на 31 декември 2014 година изнесуваат 1.005,321 илјади Денари. Врз основа на спроведените испитувања на расположливите информации и податоци констатирајме дека дел од овие приходи се признаени врз основа на проценка на вредноста на дистрибуираните количини со примена на податоци од претходни периоди, при што не е направена проценка на отстапувањето ниту усогласување со фактички дистрибуираните количини на вода. Поради природата и комплексноста на овие приходи ниту ние не бевме во состојба да направиме таква проценка и соодветно да го утврдиме износот на потребните корекции, кои би можеле да имаат материјално значајно влијание врз евидентираните приходи и резултатот од работењето на Друштвото за годината што заврши на 31 декември 2014 година.

Како што е објавено во Белешка 22 кон придружните финансиски извештаи, во рамките на останатите оперативни расходи за 2014 година Друштвото има признаено дополнително утврдени расходи од минати години во износ од 10,906 илјади Денари. Вклучително во него, износот од 9,713 илјади Денари се однесува на корекција на погрешно фактуирани приходи во периодите пред 2014 година. Прифатената сметководствената политика објавена во Белешката 2.2 бара ваквите корекции да бидат признаени ретроактивно, во првиот сет на финансиски извештаи одобрени за издавање, откако грешките ќе бидат идентификувани, со повторно прикажување на споредбените износи за претходно презентираниот период во кој настанала грешката. Соодветно, расходите за тековната 2014 година и почетното салдо на акумулираните добивка со состојба на 01 јануари 2014 година се надценети, додека пак добивката и акумулираните добивка со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2014 година се потицнати за погоре презентираниот износ на дополнително утврдени расходи од минати години.

Мислење со резерв

Наше мислење е дека, освен за ефектите од прашањата дискутирани во поглавјето “Основа за мислење со резерв”, финансиските извештаи ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото на ден 31 декември 2014 година, како и резултатот од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2013 беа ревидирани од страна на друг ревизор во чиј извештај од 19 јуни 2014 година е изразено мислење со резерв за тие финансиски извештаи.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2014 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2014, во согласност со MCP 720, како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија (Сл.Весник на РМ број 184 од 2014 година).

Наше мислење е дека, историските финансиски информации изнесени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2014, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2014.

Скопје,
12 јуни 2015 година

Грант Торнтон ДОО

Управител
Марјан Андонов

Овластен ревизор
Марјан Андонов

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	31 декември 2014 000 МКД	31 декември 2013 000 МКД
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	2,642,266	2,648,377
Нематеријални средства	6	18,094	19,199
<u>Финансиски средства расположливи за продажба</u>	<u>8</u>	<u>1,968</u>	<u>1,968</u>
		2,662,328	2,669,544
Тековни средства			
Залихи	9	172,561	172,660
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10	2,082,450	1,963,915
Краткорочни финансиски побарувања	11	4,354	4,353
<u>Парични средства и еквиваленти</u>	<u>12</u>	<u>24,727</u>	<u>25,648</u>
		2,284,092	2,166,576
Вкупно средства		4,946,420	4,836,120
Капитал и обврски			
Капитал			
Основна главнина	13	1,933,711	1,933,711
Останат капитал		38,469	38,469
Резерви		395,079	395,079
<u>Акумулирана добивка</u>		<u>762,060</u>	<u>752,444</u>
Вкупно капитал		3,129,319	3,119,703
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици	14	15,079	-
<u>Одложени приходи од донацији</u>	<u>15</u>	<u>308,315</u>	<u>321,558</u>
		323,394	321,558
Тековни обврски			
<u>Обврски кон добавувачи и останати обврски</u>	<u>16</u>	<u>1,493,707</u>	<u>1,394,859</u>
		1,493,707	1,394,859
Вкупно обврски		1,817,101	1,716,417
Вкупно капитал и обврски		4,946,420	4,836,120

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на 28 февруари 2015 година и потпишани во негово име од:

Александар Атанасов
Генерален директор

Жаклина Мијевска
Финансиски директор

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешка	Година што завршува на 31 декември	
		2014 000 МКД	2013 000 МКД
Приходи од продажба	17	1,024,503	1,056,878
Останати оперативни приходи	18	140,671	193,832
Намалено за:			
Трошоци за сировини и други материјали	19	(181,663)	(161,715)
Набавна вредност на продадени трговски стоки		(1,399)	(3,087)
Услуги	20	(58,538)	(60,338)
Трошоци за вработените	21	(548,364)	(538,008)
Депрецијација и амортизација	5,6	(196,663)	(191,008)
Останати оперативни расходи	22	(193,433)	(307,623)
(Загуба) од оперативни активности		(14,886)	(11,069)
Финансиски приходи	23	31,352	31,120
Финансиски (расходи)	23	(217)	(417)
Нето финансиски приходи		31,135	30,703
Добивка пред оданочување		16,249	19,634
Данок од добивка	24	(6,633)	(18,063)
Добивка за годината		9,616	1,571
Останата сеопфатна добивка за годината:			
Промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба		-	48
Вкупна сеопфатна добивка за годината		9,616	1,619

Извештај за промените во капиталот

	Основна главнина 000 МКД	Останат капитал 000 МКД	Резерви 000 МКД	Акумул. добривка 000 МКД	Вкупно 000 МКД
На 1 јануари 2014 год.	1,933,711	38,469	395,079	752,444	3,119,703
Трансакции со сопствениците	-	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	-	9,616	9,616
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	9,616	9,616
На 31 декември 2014 год.	1,933,711	38,469	395,079	762,060	3,129,319
На 1 јануари 2013 год	1,933,711	38,469	395,031	750,873	3,118,084
Трансакции со сопствениците	-	-	-	-	-
Добивка за годината	-	-	-	1,571	1,571
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
Промена на објективна вредност на с-ва располож. за продажба	-	-	48	-	48
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	48	1,571	1,619
На 31 декември 2013 год.	1,933,711	38,469	395,079	752,444	3,119,703

Извештај за паричните текови

	Белешка	Година што завршува на 31 декември	
	2014	2013	
	000 МКД	000 МКД	
Оперативни активности			
Добивка пред оданочување	16,249	19,634	
Корекција за:			
Депрецијација и амортизација	5,6	196,663	191,008
Расходи од оштетување на ненаплатливи побарувања	22	118,040	240,173
Приходи од донации	18	(13,739)	(13,777)
Приход од наплатени претходно отишани побарувања	18	(92,529)	(93,474)
Расходи од оштетување на средства расположливи за продажба	22	-	87
Приходи од отпис на обврски	18	(445)	(998)
Расходи од отпис на залихи	22	952	154
Кусоци	22	1,543	393
Нето сегашна вредност на расходувана опрема	5,22	3,012	4,084
Приходи од камати	23	31,352	(31,120)
Расходи по камати	23	216	400
Оперативна добивка пред промените во обртниот капитал	<u>261,314</u>	<u>316,565</u>	
Промени во оперативните средства и обврски:			
Залихи	(2,396)	(37,708)	
Побарувања од купувачи и останати побарувања	(144,047)	(177,795)	
<u>Обврски спрема добавувачите и останати обврски</u>	<u>115,851</u>	<u>110,626</u>	
Готовина од деловно работење	230,722	211,688	
Платени камати	(216)	(400)	
Платен данок од добивка	(23,191)	(18,100)	
	<u>207,315</u>	<u>193,188</u>	
Инвестициони активности			
(Набавка) на материјални средства	(187,964)	(207,254)	
(Набавка) на нематеријални средства	(4,495)	(14,074)	
Прилив/(Одлив) на финансиски побарувања	-	(4)	
Примени камати	(31,352)	31,120	
	<u>(223,811)</u>	<u>(190,212)</u>	
Финансиски активности			
Примени донацији	496	-	
Приливи на позајмици со камата	15,079	-	
	<u>15,575</u>	<u>-</u>	
Нето промена на паричните средства	(921)	2,976	
Парични средства на почетокот на годината	25,648	22,672	
Парични средства на крајот на годината	12	24,727	25,648

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

ЈП “Водовод и Канализација”, Скопје (“Друштвото”) е Јавно Претпријатие основано од страна на Советот на Град Скопје во текот на 1992 година. Друштвото е регистрирано согласно Законот за Јавни претпријатија и е запишано во Трговскиот Регистар под број: 6432/99 од 15 октомври 2001. Адресата на неговото регистрирано седиште е ул. “Лазар Личеноски” бр.27, Скопје, Република Македонија.

Деловните активности на Друштвото опфаќаат:

- прибирање, пречистување и дистрибуција на вода за пиење и прехранбена вода;
- одведување и пречистување на отпадни води;
- одведување и испуштање на атмосферски води.

Друштвото, своите деловни активности ги остварува исклучиво на подрачјето на Град Скопје и околните општини и со состојба на 31 декември 2014 година вработува 1,138 лица (2013: 1,102 лица).

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основи за подготвка

Овие финансиски извештаи се подгответи во согласност со Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр. 28/2004 ... 138/2014) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на РМ” бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Основа за подготовкa (продолжува)

Финансиските извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално описаны во продолжение на оваа Белешка.

Подготвката на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени пројекти. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои пројекти во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на пројекти или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и пројекти се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени пројекти.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено.

2.2 Грешки

Грешки можат да произлезат во однос на признавање, мерење, презентирање или обелоденување на елементи од финансиските извештаи. Ентитетот ги корегира материјалните грешки од претходниот период ретроактивно, во првиот сет на финансиски извештаи кои се одобрени за издавање откако тие ќе бидат откриени со повторно прикажување на споредбените износи за претходниот презентиран период во кој настанала грешката.

2.3 Трансакции искажани во странска валута

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари ("Денари") по средниот курс на Народната Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во билансот на успех како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на билансот на состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2014	31 декември 2013
1 USD	50.5604 Денари	44.6284 Денари
1 EUR	61.4814 Денари	61.5113 Денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност или по претпоставена набавна вредност намалена за исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоји кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Цената на чинење на недвижностите, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоји.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 1 јануари 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени и објавени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Ефектот од ревалоризацијата на недвижностите, постројките и опремата во текот на периодите е иницијално евидентиран на сметката на ревалоризационите резерви, која претставува составен дел на сметките од капиталот. Последователно на крајот на 2007 година, овие резерви се рекласифицирани (прекножени) на сметката на акумулираната добивка.

Последователните набавки вклучени во евидентираната вредност на средството се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во билансот на успех во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува амортизација на земјиштето и инвестициите во тек. Амортизацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува правопропорционално, со цел, да се распределат набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ пројенетиот век на употреба, како што следи:

Згради	40 години
Погонска опрема	10 - 20 години
Мебел, компјутери и канцелариска опрема	4 - 5 години
Моторни возила	4 години

Приходите или расходите поврзани со отгнувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Разликите се вклучени во Билансот на успех во периодот кога настапуваат.

Резидуалните вредности како и векот на употреба на средствата се проверуваат и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба. Евидентираната вредност на средствата се намалува веднаш до нивната надоместлива вредност во случај кога евидентираната вредност ја надминува надоместливата вредност (Белешка 2.6).

2.5 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Друштвото, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од оштетување.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизираат користејќи правопропорционална метода во текот на период од пет години.

2.6 Оштетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се поврати. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Со цел да се направи пројенка на оштетувањето, средствата се групираат на најниско ниво за кое постојат одделни готовински текови (единици што создаваат готовина). Нефинансиските средства, освен гудвилот, што претрпеле оштетување се ревидираат за можни промени на оштетувањето на датата на известување.

2.7 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргувanje. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргувanje доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски средства (продолжува)****Финансиски средства кои се чуваат до доспевање**

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на билансирање. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на билансирање се состојат од побарувања од купувачи, финансиски и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположиви за продажба

Финансиски средства расположиви за продажба се не-деривативни, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на билансирање.

Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските средства расположиви за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски средства (продолжува)

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивки / загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесуваат. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во добивки/загуби како финансиски приходи. Приходи од дивидени од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Депризнања на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

Оштетувањето на финансиските средства

a. Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се пројенат.

Како докази за оштетување може де се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, дојнење при исплата на главнија и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Финансиски средства (продолжува)

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на пројенетите идни парични текови дисконтирани со примена на изврната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Друштвото може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

6. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во подточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби.

2.8 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.9 Залихи

Залихите се евидентирани по пониската помеѓу набавната и нето реализацијоната вредност. Нето реализацијоната вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за комплетирање, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба.

2.10 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи и останатите побарувања иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања според нивните договорени услови.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање во рамките на договорените услови за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на пројенетите идни парични текови дисконтирани со примена на изврната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот биланс на успех. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во билансот на успех.

2.11 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци.

2.12 Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби**(а) Основачки капитал**

Основачкиот капитал се состои од објективната вредност на монетарните и немонетарните средства дodelени од страна на основачот на Друштвото во моментот на неговото основање. Последователно, основачкиот капитал е зголемуван по пат на алокација на добивките и ревалоризационите резерви.

(б) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони и законски резерви се создадени во текот на периодите врз основа на ревалоризацијата на материјалните средства и финансиските средства расположливи за продажба како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството на Друштвото.

(в) Акумулирани добивки

Акумулираната добивка ги вклучува задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.13 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Друштвото на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведниот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сопствената добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски обврски (продолжува)**

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.14 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се даваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивки или загубите во периодот во кој настанале.

2.15 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем . Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопропорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Наем (продолжува)

Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоји кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоји и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемници. Непредвидените наемници се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемници се признаваат како одложен приход.

2.16 Тековен одложен данок од добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Во периодот помеѓу 01 јануари 2009 заклучно со 31 декември 2013 година, тековниот данок на добивка по стапка од 10% се плаќаше на износот на дистрибуираната добивка за дивиденди на правни лијца - нерезиденти и на физички лијца, како и на непризнаените трошоји за даночни цели, корегирани за даночниот кредит и други даночни ослободувања.

Во текот на 2014 година беше донесен нов закон за данок на добивка применлив за даночните периоди почнувајќи од 01 јануари 2014, според кој основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, корегирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоји за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година Друштвото нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.17 Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат на државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови кои се одговорни за исплата на пензите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се пројени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден согласно законската регулатива. Друштвото нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Надомест за прекин на работниот однос

Надомест за прекин на работниот однос се плаќа кога работниот однос е прекинат пред редовниот датум на пензионирање, или кога вработениот доброволно прифаќа прекин на работниот однос во замена за овој надомест. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие надомести на вработените.

2.18 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****2.19 Резервирања**

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна пројенка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна пројенка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.20 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на применниот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

Приходи од продажба на производи и стоки

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задојнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****2.21 Превземени и неизвесни обврски**

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на билансирање и кога може да се направи разумна пројекција на износот на загубата.

2.22 Трансакции во име и за сметка на други правни субјекти

Согласно тековните законски прописи кои ги уредуваат тековните деловни активности на Друштвото, истото е должно да вклкулира во фактурите кон своите комитенти и да наплаќа соодветни износи во име и за сметка на други правни субјекти како што се:

- 19.5% (2014: 19.5%) во име и за сметка на ЈП Паркови и Зеленило, Скопје,
- 2% (2014: 2%) во име и за сметка на Фонд за води, Скопје,
- 1% (2014: 1%) во име и за сметка на Фонд за води, Скопје и
- според претходно утврдени и договорени јени во име и за сметка на ЈП Комунална Хигиена, Скопје.

Овие трансакции не резултираат во било какви приходи или расходи признаени во тековниот биланс на успех. Побарувањата, пак кои произлегуваат од горе наведените трансакции се евидентирани во рамките на сметката на побарувања од купувачите, додека обврските кои произлегуваат од истите се одделно евидентирани како обврски во име и за сметка на трети лица.

2.23 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде единиот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Друштвото со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето со јавни претпријатија чиј заеднички оснивач е Градот Скопје.

2.24 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи ризик од кредитирање и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени пишани политики и процедурни кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, ризикот од кредитирање, употребата на соодветни хартии од вредност и вложување на вишок ликвидни средства.

3.2 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики се јавува воглавно и онаму каде постојат побарувања и обврски деноминирани во странски валути. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи:

Средства	2014 000 МКД	2013 000 МКД
Парични средства и еквиваленти		
ЕУР	58	38
УСД	1	1
	59	39

На 31 декември 2014 година Друштвото нема значителна изложеност на ризик од курсни разлики. Еврото и Доларот се странски валути на кои е претежно изложено Друштвото. Следната табела ја прикажува осетливоста на Друштвото на 10% зголемување на Денарот во споредба со Еврото и Доларот. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на година, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 10%. Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку Денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 10%.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)**Анализа на сензитивноста на странски валути**

	Валута	Нето износ	+10%	-10%
Добавка или загуба	ЕУР	58	6	(6)
Добавка или загуба	УСД	1	-	-
	Валута	Нето износ	+10%	-10%
Добавка или загуба	ЕУР	38	4	(4)
Добавка или загуба	УСД	1	-	-

Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Ризик од каматни стапки претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки. Друштвото е изложено на ризици поради промени на пазарните каматни стапки најмногу поради обврските на Друштвото по основ на долг со варијабилни каматни стапки. Раководството на Друштвото е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Со состојба на 31 декември 2014 година Друштвото не е изложено на ризик од каматни стапки поради тоа што нема каматносни обврски со варијабилни каматни стапки.

Следната табела ја прикажува изложеноста на Друштвото на ризици од каматни стапки:

	2014	2013
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
Побарувања од купувачи	1,776,280	1,639,680
Утуженi побарувања што се однесуваат на ЈП		
Комунална хигиена	434,834	449,783
Утуженi побарувања што се однесуваат на ЈП		
Паркови и зеленило	282,096	277,292
Останати побарувања	72	76
Побарувања од вработени	918	326
Пари и парични еквиваленти	59	38
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,353
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Пари и парични еквиваленти	24,668	25,610
	2,523,281	2,397,158
 Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
Обврски кон добавувачи	182,988	136,290
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,173,804	1,125,133
Обврски кон вработените	28,143	28,107
Обврски за Фонд за води	77,140	59,447
Обврски за кауции и гаранции	3,116	3,138
<i>Каматносни (фиксна каматна стапка):</i>		
Позајмици	15,079	-
	1,480,270	1,352,115

3.3 Кредитен ризик

Ризикот од кредитирање се однесува на ризикот другата договорна страна да не ги исполнi своите договорни обврски, што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Побарувањата на Друштвото не се обезбедени со било какви меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Друштвото нема значителна концентрација на ризик од кредитирање поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустриски и географски региони. Понатаму, Друштвото има политики со цел да обезбеди дека продажбата на производи и услуги се врши на клиенти со соодветна кредитна историја. Друштвото има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти.

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датата на извештајот на финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2014 000 МКД	2013 000 МКД
Класи на финансиски средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства расположливи за продажба	1,968	1,968
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,776,280	1,639,680
Утуженi побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	434,834	449,783
Утуженi побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	282,096	277,292
Останати побарувања	72	76
Побарувања од вработени	918	326
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,353
Парични средства и еквиваленти	24,727	25,648
	2,525,249	2,399,126

3.4 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата, во рамките на одредените услови, на износите на побарувањата од купувачи. Раководството на Друштвото е во најголема мера одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од ликвидност.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подгответи врз основа на недисконтираниите готовински текови на финансиските обврски.

	Тековни Од 1 до 12 месеци 000 МКД	Нетековни Од 1 до 5 години 000 МКД	Покасно од 5 години 000 МКД	Вкупно 000 МКД
	На 31 декември 2014			
Обврски кон добавувачи	182,988	-	-	182,988
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,173,804	-	-	1,173,804
Обврски кон вработените	28,143	-	-	28,143
Обврски за Фонд за води	77,140	-	-	77,140
Обврски за кауции и гаранции	3,116	-	-	3,116
Позајмици	-	15,079	-	15,079
	1,465,191	15,079	-	1,480,270

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Ризик од ликвидност (продолжува)

На 31 декември 2013	Тековни	Нетековни		Вкупно
	Од 1 до 12 месеци	Од 1 до 5 години	Покасно од 5 години	
	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД
Обврски кон добавувачи	136,290	-	-	136,290
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,125,133	-	-	1,125,133
Обврски кон вработените	28,107	-	-	28,107
Обврски за Фонд за води	59,447	-	-	59,447
Обврски за кауции и гаранции	3,138	-	-	3,138
	1,352,115	-	-	1,352,115

Наведените суми го означуваат договорниот ненамален паричен тек кој може да се разликува по евидентираната вредност на расходите на датумот на билансот на состојба.

3.5 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да ја одржи или прилагоди структурата на својот капитал, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски спрема добавувачите, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, законски резерви, останати резерви и акумулирана добивка.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2014	2013
Позајмици	15,079	-
Парични средства и еквиваленти	(24,727)	(25,648)
Нето обврски	(9,648)	(25,648)
 Капитал	 3,129,319	 3,119,703

3.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови.

Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средствот или обврската.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)**

Процена на објективна вредност (продолжува)

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани јени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните јени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како јени) или индиректно (т.е. изведени од јени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

31 декември 2014	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
<u>Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти</u>	1,968	-	-	1,968
31 декември 2013	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
<u>Вложувања во хартии од вредност кај домашни правни субјекти</u>	1,968	-	-	1,968

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни и странски правни субјекти.

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со финансиски ризици (продолжува)

Процена на објективна вредност (продолжува)

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2014	2013	2014	2013
Средства				
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,776,280	1,639,680	1,776,280	1,639,680
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	434,834	449,783	434,834	449,783
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	282,096	277,292	282,096	277,292
Останати побарувања	72	76	72	76
Побарувања од вработени	918	326	918	326
Краткорочни финансиски побарувања	4,354	4,353	4,354	4,353
Парични средства и еквиваленти	24,727	25,648	24,727	25,648
Вкупни средства	2,523,281	2,397,158	2,523,281	2,397,158
Обврски				
Обврски кон добавувачи	182,988	136,290	182,988	136,290
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,173,804	1,125,133	1,173,804	1,125,133
Обврски кон вработените	28,143	28,107	28,143	28,107
Обврски за Фонд за води	77,140	59,447	77,140	59,447
Обврски за кауции и гаранции	3,116	3,138	3,116	3,138
Позајмици	15,079	-	15,079	-
Вкупни обврски	1,480,270	1,352,115	1,480,270	1,352,115

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските спрема доверителите и обврските по кредити соодветствува на нивната објективна вредност.

4 Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, описани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши пројекти и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Пројектите и придржните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да одстапуваат од таквите пројекти.

Пројектите и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидирани сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување на нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните готовински текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување на финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на пројекти на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При пројекти на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2014 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност на опремата.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализацијоната вредност. При проценката на нето реализацијоната вредност ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени пројекти.

Значајни сметководствени проценки (продолжува)**Објективна вредност на финансиски средства**

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за пројена. Во примената на техниките за пројена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи пројенки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги пројенува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие пројенки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5 Недвижности, постројки и опрема		Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2013 година						
Набавна или ревалоризирана вредност	22,105	6,123,745	656,472	171,413	6,973,735	
Исправка на вредноста	-	(3,940,179)	(401,084)	-	-	(4,341,263)
Нето евидентирана вредност	22,105	2,183,566	255,388	171,413	2,632,472	
Промени во текот на 2013 година						
На 1 јануари 2013 година	22,105	2,183,566	255,388	171,413	2,632,472	
Набавки во текот на годината	1,085	28,259	69,437	108,473	207,254	
Интерни трансфери	-	43,513	-	(43,513)	-	-
Расходувања во текот на годината	-	(2,865)	(1,220)	-	-	(4,085)
Депрецијација за годината	-	(143,872)	(43,392)	-	-	(187,264)
На 31 декември 2013 година	23,190	2,108,601	280,213	236,373	2,648,377	
На 31 декември 2013 година						
Набавна или ревалоризирана вредност	23,190	6,184,097	713,679	236,373	7,157,339	
Исправка на вредноста	-	(4,075,496)	(433,466)	-	-	(4,508,962)
Нето евидентирана вредност	23,190	2,108,601	280,213	236,373	2,648,377	
Промени во текот на 2014 година						
На 1 јануари 2014 година	23,190	2,108,601	280,213	236,373	2,648,377	
Набавки во текот на годината	-	420	97,180	90,364	187,964	
Интерни трансфери	-	51,989	16	(52,005)	-	-
Расходувања во текот на годината	-	(2,631)	(381)	-	-	(3,012)
Депрецијација за годината	-	(139,567)	(51,496)	-	-	(191,063)
На 31 декември 2014 година	23,190	2,018,812	325,532	274,732	2,642,266	
На 31 декември 2014 година						
Набавна или ревалоризирана вредност	23,190	6,233,875	810,494	274,732	7,342,291	
Исправка на вредноста	-	(4,215,063)	(484,962)	-	-	(4,700,025)
Нето евидентирана вредност	23,190	2,018,812	325,532	274,732	2,642,266	

Расходување

Во текот на 2014 година, Друштвото расходуваше дел од својата опрема и градежни објекти со набавна вредност во износ од 20,031 илјади Денари и акумулирана исправка во износ од 17,019 илјади. Нето сегашната вредност во износ од 3,012 илјади Денари е евидентирана како расход во тековниот Извештај за сеопфатна добивка (види Белешка 22).

Во текот на 2014 година, Друштвото расходуваше дел од својата опрема и градежни објекти чија нето сегашната вредност изнесува 4,085 илјади Денари (види Белешка 22).

Заложени средства

Со состојба на 31 декември 2014 година, Друштвото има заложено средства во изградба како гаранција за обврските по позајмици од домашни банки (види Белешка 25 и 14).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нематеријални средства

	Софтвер	Лиценци	Вкупно
На 1 јануари 2013 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	34,909	500	35,409
Исправка на вредноста	(26,540)	-	(26,540)
Нето евидентирана вредност	8,369	500	8,869
Промени во текот на 2013 година			
На 1 јануари 2013 година	8,369	500	8,869
Набавки во текот на годината	11,324	2,750	14,074
Амортизација за годината	(3,744)	-	(3,744)
На 31 декември 2013 година	15,949	3,250	19,199
На 31 декември 2013 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	46,233	3,250	49,483
Исправка на вредноста	(30,284)	-	(30,284)
Нето евидентирана вредност	15,949	3,250	19,199
Промени во текот на 2014 година			
На 1 јануари 2014 година	15,949	3,250	19,199
Набавки во текот на годината	1,245	3,250	4,495
Амортизација за годината	(5,600)	-	(5,600)
На 31 декември 2014 година	11,594	6,500	18,094
На 31 декември 2014 година			
Набавна или ревалоризирана вредност	47,478	6,500	53,978
Исправка на вредноста	(35,884)	-	(35,884)
Нето евидентирана вредност	11,594	6,500	18,094

Расходување на компјутерски софтвер

Во текот на 2014 година, Друштвото расходуваше целосно амортизиран компјутерски софтвер чија набавна и исправка на вредност изнесува 1,785 илјади Денари (2013 : 683 илјади Денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

7 Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Кредити и побарувања	Средства по обј.вр.преку доб. и загуби	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2014				
Средства според билансот на состојба				
Вложувања во хартии од вредност	-	+	1,968	1,968
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,776,280	-	-	1,776,280
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП	434,834	-	-	434,834
Комунална хигиена	282,096	-	-	282,096
Паркови и зеленило	72	-	-	72
Останати побарувања	918	-	-	918
Побарувања од вработени	4,354	-	-	4,354
Краткорочни финансиски побарувања	24,727	-	-	24,727
Парични средства и парични еквиваленти	2,523,281	-	1,968	2,525,249

	Обв по обј.вр.преку доб. и загуби	Останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Обврски според билансот на состојба			
Обврски кон добавувачи			
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	-	182,988	182,988
Обврски кон вработените	-	1,173,804	1,173,804
Обврски за Фонд за води	-	28,143	28,143
Обврски за кауции и гаранции	-	77,140	77,140
Позајмици	-	3,116	3,116
	-	15,079	15,079
		1,480,270	1,480,270

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Финансиски инструменти по категории (продолжува)

	Кредити и побарувања	Средства по обј.вр.преку доб. и загуби	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2013				
Средства според билансот на состојба				
Вложувања во хартии од вредност	-	-	1,968	1,968
Побарувања од купувачи и останати побарувања	1,639,680	-	-	1,639,680
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП	449,783	-	-	449,783
Комунална хигиена	277,292	-	-	277,292
Останати побарувања	76	-	-	76
Побарувања од вработени	326	-	-	326
Краткорочни финансиски побарувања	4,353	-	-	4,353
Парични средства и парични еквиваленти	25,648	-	-	25,648
	2,397,158	-	1,968	2,399,126

	Обв.по обј.вр.преку доб. и загуби	Останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Обврски според билансот на состојба			
Обврски кон добавувачи	-	136,290	136,290
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	-	1,125,133	1,125,133
Обврски кон вработените	-	28,107	28,107
Обврски за Фонд за вонид	-	59,447	59,447
Обврски за кауции и гаранции	-	3,138	3,138
	1,352,115	1,352,115	

8 Финансиски средства расположливи за продажба

	2014	2013
<u>Вложувања во хартии од вредност кај домашни нефинансиски правни лица</u>	1,968	1,968
	1,968	1,968

Движењето на сметката на вложувања во финансиски средства расположливи за продажба во текот на 2014 и 2013 година е како што следи:

	2014	2013
На 1 јануари		
Промени во објективната вредност:	1,968	1,920
-Признаени во останата сеопфатна добивка	-	48
На 31 декември	1,968	1,968

9 Залихи

	2014	2013
Сировини и репроматеријали	71,275	78,411
Резервни делови	91,548	87,193
Ситен инвентар	9,738	7,056
	172,561	172,660

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

10 Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2014	2013
Купувачи		
Побарувања од купувачи во земјата	3,532,027	3,368,035
<u>Намалено за: резервирање поради оштетување</u>	<u>(1,755,747)</u>	<u>(1,728,355)</u>
	1,776,280	1,639,680
Останати побарувања		
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Комунална хигиена	434,834	449,783
Утужени побарувања што се однесуваат на ЈП Паркови и зеленило	282,096	277,292
Дадени аванси	13,251	12,170
Претплата по даноци	11,434	11,865
Однапред пресметани и платени трошоци	10,123	28,928
Побарувања од вработени	918	326
Останати побарувања	72	76
<u>Побарување за ДДВ</u>	<u>-</u>	<u>5,302</u>
	752,728	785,742
<u>Намалено за: резервирање поради оштетување на останати побарувања</u>	<u>(446,558)</u>	<u>(461,507)</u>
Вкупно останати побарувања	306,170	324,235
	2,082,450	1,963,915

Салдото на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2014 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Доспевани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	1,776,280	1,755,747	3,532,027
Исправка на вредност	-	<u>(1,755,747)</u>	<u>(1,755,747)</u>
Нето евидентирана вредност	1,776,280	-	1,776,280

Салдото на побарувањата од купувачите со состојба на 31 декември 2013 година може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Доспевани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	1,639,680	1,728,355	3,368,035
Исправка на вредност	-	<u>(1,728,355)</u>	<u>(1,728,355)</u>
Нето евидентирана вредност	1,639,680	-	1,639,680

Анализата на старосната структура на доспеваните, неоштетени побарувања од купувачи со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година е како што следи:

	2014	2013
До 1 година	802,978	169,375
Од 1 до 2 години	196,671	580,898
Од 2 до 3 години	249,219	290,297
Над 3 години	527,412	599,110
	1,776,280	1,639,680

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)
Промените во сметката на резервирање на побарувањата и останати побарувања
поради оштетување е како што следи:

	2014	2013
На 1 јануари	2,189,862	2,022,340
Расход поради оштетување за годината (Бел. 22) (Отпис)/повторно евидентирани на претходно резервирани побарувања	113,384	240,173
Наплатени претходно резервирани побарувања (Бел. 18)	861	(15,332)
Резервирани побарувања во име и за сметка на ЈП Комунална хигиена	28,613	40,483
Резервирани побарувања во име и за сметка на ЈП Паркови и зеленило	25,226	48,009
Наплатени претходно отпишани побарувања во има и за сметка на ЈП Комунална хигиена	(43,562)	(33,625)
Наплатени претходно отпишани побарувања во има и за сметка на ЈП Паркови и зеленило	(19,550)	(18,712)
На 31 декември	2,202,305	2,189,862

Во текот на 2014 Друштвото изврши директен отпис на побарувања поради ненаплатливост во износ од 4,656 илјади Денари (2013: 316 илјади Денари) (Белешка 22).

11 Краткорочни финансиски побарувања

	2014	2013
Побарување од Тобако АД, Скопје по основ на наплатени сметки во име на ЈП Водовод и Канализација Скопје	4,354	4,353
	4,354	4,353

12 Парични средства и еквиваленти

	2014	2013
Девизни сметки кај домашни банки	193	193
Денарски сметки кај домашни банки	24,475	25,417
Готовина во благајна	59	38
	24,727	25,648

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

13 Капитал и резерви

Основна главнина

Според изводот од тековната состојба кај Централниот Регистар на Република Македонија од 13 февруари 2015 година единствен сопственик на Друштвото е Советот на Град Скопје а вредноста на основната главнина не е утврдена. Вредноста на основната главнина според сметководствената евиденција на Друштвото на 31 декември 2014 и 2013 година изнесува 1,933,711 илјади Денари.

Останат капитал

Останатиот капитал кој со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година изнесува 38,469 илјади Денари се однесува на реинвестираната добивка издвоена согласно член 31 од Законот за данок на добивка.

Резерви

Компонентите на резервите со состојба на 31 декември 2014 и 2013 година се како што следи:

	Законски резерви	Ревалор. резерва за средства располож. за продажба	Вкупно
На 1 јануари 2014 година	394,436	643	395,079
Промени во текот на годината	-	-	-
На 31 декември 2014 година	394,436	643	395,079
На 1 јануари 2013 година	394,436	595	395,031
Сведување на пазарна вредност на ф/с распол.за прод.	-	48	48
На 31 декември 2013 година	394,436	643	395,079

Резервите се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива и последователно зголемени во текот на годините како резултат на промените во објективната вредност на вложувањата, како и за распределба на нето добивките по оданочување. Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

14 Позајмици

	2014	2013
Долгорочни позајмици со камата од домашни банки		
Комерцијална Банка АД, Скопје		
450,000,000 МКД. Рок на враќање: 01 јануари 2025, фиксна кам. стапка 6% годишно	15,079	-
Вкупно позајмици	15,079	-

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинвку наведено)

15 Одложени приходи од донации

На 31 декември 2014 година, салдото на одложените приходи од донации во износ од 308,315 илјади Денари (2013: 321,558 илјади Денари) се состои од следново:

	2014	2013
Донации од поранешни години, претходно евидентирани како државен капитал		
Мрежа во Визбегово (2001)	27,937	29,323
Водоводна мрежа на ул. Првомајска (2002)	618	649
Батинци (2003)	44,761	46,831
Горна Матка (2003)	21,996	23,009
Волково (2003)	114,220	119,370
Опрема за мерење на квалитет на вода (2013)	5,777	5,462
Донации добиени во 2007 година		
Преотстапена водоводна мрежа и објекти од Макс Тренд 2000 – Скопје	622	647
Донации добиени во 2013 година		
АПС Бутел	7,569	7,935
Резероар Ракотинци	3,963	4,113
Јапонска донација Радишани	80,852	84,219
	308,315	321,558

Промените во сметката одложени приходи од донации е како што следи:

	2014	2013
На 1 јануари	321,558	335,335
Примени донации	496	-
Амортизација на материјални средства примени преку донации	(13,739)	(13,777)
На 31 декември	308,315	321,558

16 Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2014	2013
Обврски кон добавувачи		
-Домашни	182,424	136,234
-Обврски спрема добавувачите за нефактурирани стоки и услуги	564	56
	182,988	136,290
Останати обврски		
Обврски во име и за сметка на други правни субјекти	1,173,804	1,125,133
Обврски за Фонд за води	77,140	59,447
Обврски кон вработените	28,143	28,107
Обврски за примени аванси	25,946	21,854
Обврски за кауции и гаранции	3,116	3,138
Обврски за данок на добивка	1,505	18,063
Обврски за ДДВ	908	-
Пресметани трошоци	157	2,827
	1,310,719	1,258,569
	1,493,707	1,394,859

17 Приходи од продажба

	2014	2013
Приходи од продажба на вода		
Домаќинства	626,099	630,235
Правни субјекти	379,222	401,032
	1,005,321	1,031,267
Приходи од сервисирање		
Домаќинства	6,768	7,345
Правни субјекти	12,414	18,266
	19,182	25,611
	1,024,503	1,056,878

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

18 Останати оперативни приходи

	2014	2013
Приход од наплатени претходно отпишани побарувања	92,529	93,474
Приходи од услуги за ЈП Комунална хигиена	16,686	16,558
Приход од донацији (Бел.15)	13,739	13,777
Приходи од судски, нотарски и трошоци за извршување	12,872	10,109
Приходи од осигурителни компании	689	1,587
Приходи од отпис на обврски	445	998
Приходи од останати услуги	400	2,087
Приходи од употреба на сопствени добра	16	21,505
Приходи од наемници	12	3
Приходи од активирања на гаранција од Алпине Бау	-	30,518
Останати приходи	3,283	3,216
	140,671	193,832

Приходи од наплатени отпишани побарувања

Приходите од наплатени претходно отпишани побарувања кои за годината што заврши на 31 декември 2014 изнесуваат 105,401 илјади Денари, се состојат од наплатени претходно тужени побарувања, од кои главен долг 92,529 илјади Денари и судски и нотарски трошоци во износ 12,872 илјади Денари.

Приходи од услуги за ЈП Комунална хигиена

Овие приходи кои за годината што заврши на 31 декември 2014 изнесуваат 16,686 илјади Денари (2013: 16,558 илјади Денари), во целост се однесуваат на префактурирани трошоци на Друштвото по основ на бруто плати на вработените ангажирани за наплата на услугите во име и за сметка на Ј.П. Комунална Хигиена, Скопје.

19 Трошоци за сировини и други материјали

	2014	2013
Потрошена енергија, нафта и гориво	103,271	114,361
Потрошок на резервни делови	65,600	41,323
Отпис на сите инвентар	4,720	1,830
Потрошок на материјали	8,072	4,201
	181,663	161,715

20 Услуги

	2014	2013
Услуги за одржување	22,262	17,119
Услуги по договор за вработување	19,185	22,369
Интелектуални услуги	8,541	14,514
Услуги за печатење	6,907	4,582
Останати услуги	1,643	1,754
	58,538	60,338

21 Трошоци за вработените

	2014	2013
Нето плата	366,332	359,635
Придонеси и даноци од плата	182,032	178,373
	548,364	538,008

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

22 Останати оперативни расходи

	2014	2013
Расходи од оштетување и отпис на ненаплатливи побарувања (Бел.10)	118,040	240,173
Наемници	11,411	12,389
Дополнително утврдени расходи од минати години	10,906	8,690
Судски и трошоци	4,736	4,970
ПТТ и транспортни трошоци	8,390	6,268
Банкарски услуги	7,247	4,660
Премии за осигурување	5,767	1,808
Донации и спонзорства	5,062	600
Трошоци за отпремници	3,428	2,908
Неамортизирана вредност на расх.мат.средства (бел. 5)	3,012	4,085
Кусоци по попис	1,543	393
Надомест на членовите на управен и надзорен одбор	1,659	965
Трошоци за вода, комуналки и зеленило	1,411	1,297
Трошоци за пропаганда, реклами и репрезентација	1,401	6,248
Трошоци за агентски провизии	1,223	1,007
Архивирање и чување документација	1,152	2,024
Трошоци за геодетски елаборати	1,146	27
Отпис на залихи	952	154
Трошоци за репрезентација	914	994
Трошоци за здравствени прегледи	857	1,530
Даноци, придонеси и чланарина кои не зависат од резултатот	566	559
Трошоци за службени патувања	310	817
Надомест на штета	70	2,767
Останати оперативни расходи	2,230	2,290
	193,433	307,623

Признаените расходи од оштетување и отпис на ненаплатливи побарувања се состојат од:

	2014	2013
Исправка на вредност на оштетени побарувања од купувачи	113,384	239,857
Отпис на оштетени побарувања од купувачи	4,656	316
Расходи од оштетување на долгогодини финансиски побарувања	-	-
	118,040	240,173

23 Финансиски приходи и расходи

	2014	2013
Приходи		
Приходи од камати		
- Приходи од камати за ненавремено плаќање од домаќинства	13,477	9,531
- Приходи од камати за ненавремено плаќање од стопанство	12,249	14,706
- Приходи од камати од наплатени отпишани од домаќинства	1,254	1,732
- Приходи од камати од наплатени отпишани од стопанство	4,342	5,135
- Приходи од камати од комерцијални банки	30	16
	31,352	31,120
Расходи		
Расходи по камати	(216)	(400)
Негативни курсни разлики	(1)	(17)
	(217)	(417)
	31,135	30,703

24 Данок од добивка

	2014	2013
Тековен данок	6,633	18,063
Одложен данок	-	-
	6,633	18,063

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Данок од добивка (продолжува)

Усогласувањето на данокот од добивка со добивката според Билансот на успех е како што следи:

	2014
Добивка пред оданочување според извештај за сеопфатна добивка	16,249
Усогласување за:	
Неодбитни трошоци за даночни цели	109,664
Даночни олеснувања	(59,285)
Основа за оданочување	66,628
Даночна стапка	10%
Данок на добивка по стапка од 10%	6,663

	2013
Неодбитни трошоци за даночни цели	245,472
Даночни олеснувања	(64,842)
Основа за оданочување	180,630
Данок по стапка од 10%	18,063

25 Неизвесни обврски**Судски спорови**

Со состојба на 31 декември 2014 не се покренати судски постапки против Друштвото. Во согласност со тоа, не се предвидени резерви за потенцијални загуби на датумот на финансискиот извештај. Разни правни дејствија и побарувања може да се појават во иднина против Друштвото од правните спорови и побарувања кои може да се јават во текот на редовното деловно работење. Поврзаните ризиди се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Друштвото верува дека нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Дополнително со состојба на 31 декември 2014 година Друштвото има покренато судски постапки против домаќинстваи правни лијца за наплата на побарувања на износ од 183,940 илјади Денари.

Заложени средства

Средствата во вредност од Еур 2,214,721,60 (136,164 илјади Денари), заложени како обезбедување на позајмените средства со камата од финансиска институција, се евидентирани како вонбилансни ставки на датумот на овие финансиски извештаи (види исто Белешки 5 и 14).

Прегледот во продолжение ги анализира деталите на заложените средства за 2014 година, како што следи:

Примател на залогот	Опис на недвижноста	Валута	Проц.износ
Комерцијална Банка АД Скопје	Деловен објект на ул. Лазар Личеноски бб Скопје (идна градба) на КП 9551/4 со вкупна површина од 8,948 м2 евидентиран во Лист за предбележување на градба бр.104769 КО Центар 1	ЕУР	133,802

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Неизвесни обврски (продолжува)**Капитални обврски**

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Даночни обврски

Со состојба на 31 декември 2014 година, деловните книги и евиденцијата на Друштвото за данок на додадена вредност и за персонален данок не беа предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти. Следствено, дополнителните данојци и други давачки кои би можеле да произлезат доколку таква контрола бидеа извршена во последователните периоди, во овој момент не можат да бидат прооценети со разумна сигурност.

26 Поврзани субјекти

Како поврзани субјекти на Друштвото ЈП “Водовод и Канализација” се сметаат Советот на Град Скопје - основачот на Друштвото како и друштвата основани од страна на истиот. Прегледот во продолжение го прикажува обемот и состојбите од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2014 и 2013.

31 декември 2014 година

	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
ЈП Комунална Хигиена	444,950	781,351	26,187	907
ЈП Паркови и зеленило	283,996	392,728	1,658	-
ЈП Улици и патишта	498	-	48	-
Јавно собракајно претпријатие	661	-	186	-
ЈП Градски паркинг	13	-	142	162
Град Скопје	1,422	-	827	-
Клучен раководен кадар				21,808
	731,540	1,174,079	29,048	22,877

31 декември 2013 година

	Побарувања	Обврски	Приходи	Трошоци
ЈП Комунална Хигиена	453,708	758,340	25,202	2,605
ЈП Паркови и зеленило	280,181	367,068	1,812	-
ЈП Улици и патишта	441	-	95	-
Јавно собракајно претпријатие	1,503	3	2,683	499
ЈП Градски паркинг	13	19	49	373
Град Скопје	1,352	-	1,533	-
Клучен раководен кадар				21,634
	737,198	1,125,430	31,374	25,111

27 Последователни настани

По 31 декември 2014 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, не се идентификувани настани кои би предизвикале корекција, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.